

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

Qualem oporteat esse pœnitentiam. cap. 12.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

Luca. 13.

Apoca. 22.

sua grauitate hominem in abyssum deprimit ac pessundat, ira pœnitentia sua virtute sursum in sublime vsq; ad cœleste regnū euehit, & quo nihil est sublimius, deo coniungit. Hinc est quod saluator in euangelio ait: Pœnitentiam agite, appropinquabit enim regnum cœlorū. Hoc regnum domus est illa, ad quam ouis a grege suo aberrans cum inuenta fuerit, humeris repositatur pastoris, & fit gaudium in cœlo super vno peccatore pœnitentiam agente magis quam supra nonagitanouem iustis, qui non indigent pœnitentia. Denique pœnitenti in cruce latroni, Christumque confitenti, ad eode respōsum est: Hodie mecum eris in paradiso. Et in Apocalypsi beati dicuntur, qui lauāt stolas suas in sanguine agni, vt sit potestas eorum in ligno vitæ, & per portas intrent ciuitatem. Beati sunt qui peccatorum maculas lauant, sed eas in sanguine agni lauari oportet, quia pœnitentia nihil iquaret, si Christi passio sub maledictio venundatos non redemisset. Lauantur itaque in sanguine agni, qui in Christum credentes, eius misericordiam pœnitendo & sperando implorant, & eodem miserante, bonum quod cupiunt, consequuntur. Neque enim nisi fideles forent, quos peccasse pœnitet, per portam, id est, per ipsum qui ait, Ego sum ostium ouium, ciuitatem illam, patriam beatorum perpetuam atque perennem, ingredi potuissent. Quanta conferat nobis pœnitentia diximus, nunc qualis esse debeat, vt ea conferantur, dicemus.

Qualem oportet esse pœnitentiam. Ca. XII

Matth. 21.

EX arbitrii libertate proficiscatur oportet, quicquid operis vel pœnam meretur, vel præmium. Pœnitentia igitur nisi voluntaria fuerit, dei aduersus peccatorem iram placare non poterit. Libertas ista in illa duorum filiorum parabola manifesto apparet, qui a patre iussi vt vineam cultum irent, alter negauit se iturum, & pœnitentia motus, iussit. alter iubentiquidem assensit, sed mutato proposito ire noluit. Par

lio momento vtriusq; in contrarium reuoluta est volū-
 tas. Is tamen patris imperium peregrisse dicitur, quē nol-
 le obedire pœnituit, & quod ante noluerat, rursum vo-
 luit, suaque sponte fecit, quod liberum erat facere nol-
 le. Hoc si inuitus fecisset, inter non obedientes habēdus
 esset, non enim pro eo quod quis nolens, sed pro eo qđ
 volens benefacit, laudem meretur atque gloriam. Vo-
 luntas ergo vt bene de deo, mereri possit, libera ad pœ-
 nitentiam agendam accedat, non coacta, non vi aliqua
 compulsa. Deinde voluntariæ pœnitentiæ iungenda ē
 submissæ mentis humilitas. Ille qui a patre recedendo
 peccauerat, veniam petendo dixit, Non sum dignus vo-
 cari filius tuus, fac me sicut vnum de mercenarijs tuis,
 ideo æquari fratri qui non deliquerat, vel etiam præ-
 ferri meruit. Et publicanus dum cernuus orat, indignū
 que se iudicat in cælum suspicere, Christo testante re-
 redijt iustificatus, cæli ciuis futurus, qui peccati seruus
 fuerat. Sed si ne iustus quidem, nisi se humiliauerit, ex-
 audietur, quanto minus peccator veniam impetrare po-
 terit, nisi simul & pœniteat & humilietur? Hoc ipsum
 dominus a nobis exigens, clamat, Conuertimini ad me
 in toto corde vestro, in ieiunio, & fletu, & planctu, &
 scindite corda vestra, & non vestimenta vestra. Cor au-
 tem humiliatum, & intus pœnitentiæ dolore scissum, la-
 chrymæ (si fieri potest) foris per ora manantes testen-
 tur. Mulieri pœnitenti in euangelio dimittuntur pecca-
 ta multa, quia dilexit multum. Sed dilectionis huius tes-
 tes lachrymæ erāt, quibus pedes domini rigauit, capil-
 li, quibus rigatos tersit, labia, quibus terfos osculata est,
 unguentum, quo illos post oscula vnxit. Mœror, humili-
 litas, amor, simul mixta erant, omnium tamen causa fu-
 erat amor, quo concupiuit cum ipso in gratiam redire
 quem offenderat. Petrus quoque apostolus negationis
 crimen fletibus diluit amaris, & qui ante lachrymas do-
 mino infidus extiterat, post lachrymas regni cælestis
 clauis ipso tradente accipere meruit. Ad eiusmodi fle-
 tum iacobus apostolus nos inuitat, dicens, Emundate
 manus peccatores, & purificate corda duplices animo,

Lucæ. 15.

Lucæ. 18.

Iohel. 2.

Lucæ. 7.

Matth. 26.

Iacobi. 4.

- miseri estote, & lugete, & plorate, risus vester in lacrimis conuertatur, & gaudium in mœrorem. Humiliamini in conspectu domini, & exaltabit vos. Per hoc quod in fine subiunxit, docet penitentis lachrymas æterna consolatione esse dignas. Eadem Pauli sententia est, vbi ait, Quæ secundum deum tristitia est, penitentiam in salutem stabilem operatur. Tristitiam vero istam atque fletum, ne leuitatis esse videantur. vitæ austerioris obseruatio comitari debet, vt quod per voluptatum illecebras peccatum est, per corporis afflictionem purgetur.
- 2. Cor. 7.** Intrate, inquit dominus, per angustam portam, quia angusta & arcta via est quæ ducit ad vitam. Quod si per viam istam sanctos & pios homines cælum ascendisse credimus, quomodo qui peccauerunt id assequi posse sperant, nisi & ipsi per eam inceserint? Iob iustus nullius mortiferi delicti conscius, & qui summi dei verbis laudatus fuerat, præter illa quæ ad patientiæ probationem pertulit, saccum consui, inquit, super cutem meam & operui cinere carnem meam, facies mea intumuit a fletu, & palpebræ meæ caligauerunt. Daniel inter prophetas egregius habitus est, visionum somniorumque intelligentia donatus est, puer adhuc senes iudicauit, et tamen ego Daniel, inquit, lugebam trium hebdomadarum diebus, panem desiderabilem non comedi, & caro & vinum non introierunt in os meum, sed neque unguento unctus sum. Quid de Iohanne baptista dicam? In matris utero sanctificatus, de muliere genitus prælatus, plusquam propheta habitus, deserti angustias volens patitur, pilis camelorum vestitur, zona pellicea præcingitur, & in tam vili habitu vilius nutritur, locustas & mel syluestre comedens & aquam bibens, a vino autem & sicera se abstinens. Si ergo electorum dei talis in terra vtriusque fuit nullius pene culpæ conscius, quos labores quas vigilias, quæ ieiunia, quas asperitates, nobis tot criminum inquinatiõe sceleratis non vltro subeundas dixerim, vt mundemur? Veruntamen quorum durioris vitæ rigorem sponte susceptum imitari proposuerimus, eorum sequi debemus & mores. Frustra enim aliquis
- Matth. 7.**
- Dan. 10.**
- Iohannes Baptista.**

corpus exterius fatigationibus exercet, si mens intus non se omnino disponat, ita vitio abstinere, vt etiam diligenter incumbat studio virtutum. Ideo dictum est Facite fructum dignum pœnitentiæ, quia maxime pœnitentibus conuenit, vt dimissis flagitijs, bene beateque viuendi exercitationibus operam impendant, vt videlicet superbiam excludat humilitas, libidinem castitas, auariciam liberalitas, crapulam abstinencia, otium labor, dolum simplicitas, odium charitas, et quicquid culpabile fuerat, contraria probitas compenset. Atque ita in cubilibus (vt Isaias ait) in quibus prius dracones habitabant, orietur viror calami & iunci, & erit ibi semita, & via sancta vocabitur. Hoc est quod apostolus nobis suadet, vt deponamus veterem hominem, qui corrumpitur per desideria erroris, & induamus nouum, qui secundum deum creatus est, in iustitia & sanctitate veritatis. Hac tali negotiatiõe talenta nobis credita duplicantur, & qui super pauca fidelis fuerit, super multa constitutus intrabit in gaudium domini sui. Super omnia vero cauendum est, ne dum pœnitentiam mire procrastinamus, pœnitentiæ tempus effluat, & in peccatorum luto adhuc defixos repente mors occupet. Vide igitur ne te iuuenilis fallat ætas, ne salubre corpus & robustæ vires decipiant. Nulli ætati parcit mors, & sicut senes ita & pueros rapit, quinimo rari admodum sunt, quos ad senectam vsque patitur peruenire. Plurimos præterea eadem dies sanos fortesque incedere vidit, & exanimis concidere. Nulla vitæ securitas est, semper inter pericula versantium. Potes vel morbi vi, vel venenati cibi haustu, vel serpentis ictu, vel ficarij altcuius improviso percussu, vel alio aliquo inopinato casu protinus extingui, denique quod multis accidit, potest & tibi. Idcirco sicut in E C C L E S I - A S T I C O scriptum est, Non tardes conuerti ad dominum, & ne differas de die in diem, subito enim venit ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te. Expectaris a domino, vt sceleris perpetrati te pœniteat, & mores vitio corruptos virtutis operibus cu-

Matth. 13

Isaiæ. 35.

Thessa. 4.

Eccel. 5.

res ne pereas, tu vero tuimet oblitus, perire mauis quā corrigi, & tam benignum dominum, tam pium patrē non cessas offendere. Iam tandem excute insaniam istam & resipisce, ac saniore vsus consilio, rumpe moras omnes, pone finē flagitijs, & supplex veniam ora, vt deo miserante, dum miserandi superest tempus, mereri cælestia incipias, cum terrena spreueris. Quod si cunctantem mors præuenerit (vide in quanto uerferis discrimine) æternam quæ pœnitentib⁹ datur beatitudinem amittes, & in ignem inextinguibilem, quo curruūt obstinati, perpetuo cruciandus deſcieris. Nihil est quod magis cauere debes, ergo & nihil magis accelerare quā penitentiam, per quæ talia cauentur, & mutata sorte tam immensum malum uitatur, tamque immensum bonum acquiritur. Hæc sunt igitur vere penitētis officia, quæ retulimus, vt uidelicet uolens non inuitus ad penitendum accedas, vt humilieris, vt lugeas, vt uitam magis laboriosam uiuas, vt præterita peccata succedentium virtutum meritis compenses, vtque in primis cures, ne penitendi tempus tarda conuersione imprudenter amittas. Ista tamen omnia cum perfeceris, uide ne quod tibi tribuas, totum diuinæ gratiæ acceptū referre debes, & cum propheta dicere: Scio domine quia non est hominis uia eius, nec uiri ē ut ambulet & dirigat gressus suos. Nam si humana fragilitas ad agendam penitentiam diuino non indigeret auxilio, Ieremias non orasset: Conuerte nos domine ad te & conuertemur, nec saluator dixisset: Sine me nihil potestis facere. & nemo potest uenire ad me, nisi pater qui misit me traxerit eū: cui sententiæ Pauli apostoli dictum concordat, ubi ait: Non uolentis neque currentis, sed miserentis est dei. Unde Philippensibus etiam scripsit, dicens, Cum metu & tremore uestram salutem operamini, Deus est enim qui operatur in uobis & uelle & perficere pro bona uoluntate. Idem arroganter sese offerentem increpans ait. Quid habes quod non accepisti? si autem accepisti, quid gloriaris quasi non accepisti?

Thre. 5.

Iohan. 15.

Iohan. 6.

Philip. 2.

1. Cor. 4